

Memo

Plaats en datum
Eindhoven, 5 februari 2015

Referentienummer
330919

Kenmerk

Aan
Gemeente Veldhoven
M. Yucesan

Kopie aan

Van

Betreft
Notitie kwaliteitsverbetering landschap

In artikel 2.2. van de Verordening Ruimte wordt verplicht gesteld dat ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied bij moeten dragen aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap. Deze zogenaamde landschapsinvesteringsregeling (LIR) is van toepassing op alle ontwikkelingen in het buitengebied die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan, maar waaraan vanuit ruimtelijke overwegingen toch medewerking kan worden verleend.

De Verordening Ruimte schrijft niet voor hoe en in welke mate ontwikkelingen aan de kwaliteit van het landschap moeten bijdragen. Nadrukkelijk heeft de provincie zich daarbij op het standpunt gesteld dat de gemeenten dit zelf mogen bepalen, zij het dat de provincie wel minimale eisen stelt. Deze eisen zijn opgenomen in een handreiking, waarin door de provincie wordt geschetst op welke manieren met de eis uit de Verordening Ruimte kan worden omgegaan en wat het verwachtingsniveau is ten aanzien van de inspanning. Op grond van de Verordening Ruimte worden investeringen in:

- de kwaliteit van bodem/water/natuur/landschap/cultuurhistorie;
- in extensieve recreatieve mogelijkheden

beschouwd als investeringen in de kwaliteit van het landschap.

Aansluiting bij regeling Kempengemeenten

Enkele gemeenten in De Kempen hebben gezamenlijk een regeling opgesteld waarin zij aangeven hoe ze omgaan met de LIR uit de Verordening Ruimte. De gemeente Veldhoven behoort niet tot deze gemeenten, maar erkent de gezamenlijke regeling van de Kempengemeenten wel en volgt dit beleid ook op voor die gevallen waar geen maatwerk wenselijk is.

De investering in ruimtelijke kwaliteit die nodig is vanwege de ontwikkeling van het crematorium aan de Eindhovensebaan wordt niet middels maatwerk bepaald; er wordt hier dus teruggevallen op de LIR van de Kempengemeenten.

In het vigerende bestemmingsplan heeft de locatie reeds de bestemming Maatschappelijk. Om het crematorium mogelijk te maken is het wel noodzakelijk om het bestemmingsplan te wijzigen, middels toevoeging van een bouwvlak. Het bouwvlak ten behoeve van de uitvaartfaciliteit heeft een oppervlakte van 1.915 m². Het betreft hier het verruimen van de bouwmogelijkheden binnen een bestaande functie. In bijlage 3 van de LIR van de Kempengemeenten zijn verschillende categorieën ontwikkelingen benoemd die een kwaliteitsverlies tot gevolg hebben. Conform deze bijlage zou de betreffende ontwikkeling geschaard kunnen worden onder 'Uitbreiding van een bestaande niet-agrarische bedrijfsbestemming met extra te bebouwen oppervlak'. De waardevermeerdering wordt volgens deze regeling voor het te bebouwen deel geschat op € 155/m².

De investering die volgens de LIR moet worden gedaan in landschappelijke kwaliteitsverbetering bedraagt 20% van de waardevermeerdering welke volgens deze regeling wordt bereikt. Het gaat hier dan om € 31/m² (20% * € 155,=). Dat betekent dat voor een bedrag van 1.915 x € 31/m² = € 59.365,00 geïnvesteerd moet worden op basis van de LIR. Deze investering wordt in de LIR als een basisinspanning beschouwd.

Te realiseren kwaliteitsimpuls

De realisatie van de uitvaartfaciliteit biedt kansen om de plek te voorzien van een kwaliteitsimpuls. Het gebied is reeds in gebruik als begraafplaats, wat een open ruimte in het bos tot gevolg heeft. Er is in de huidige situatie niet voorzien in een natuurlijke overgang van de begraafplaats naar het bos. In de toekomstige situatie zal de begraafplaats gedeeltelijk worden bebouwd met een uitvaartfaciliteit en gedeeltelijk opnieuw, op natuurlijke wijze, worden ingericht. Bij deze nieuwe inrichting wordt de nadruk gevestigd op de overgang van open gebied naar bosgebied.

De bosrand, die het open perceel begrenst, bestond uit dennenbos en was matig tot slecht van kwaliteit. Deze matige tot slechte kwaliteit wordt veroorzaakt door het homogene karakter van het bos, hoofdzakelijk dennenbos. Het vergroten van de soortendiversiteit leidt tot een kwaliteitsverbetering, omdat dit een verrijking is van de biodiversiteit. Door de randen te versterken met inheemse soorten, wordt de kwaliteit van de bosrand verbeterd en opgevaardeerd tot een gebiedseigen rand. Er worden soorten toegevoegd, waardoor een geleidelijkere overgang ontstaat van het open gebied naar het bosgebied. In onderstaand kader wordt ingegaan op de kwaliteit en de karakterisering van het bos.

Karakterisering bosgebied

De dominante boomsoort in deze bossen is Grove den. De Grove dennen zijn ongeveer 70 - 90 jaar geleden aangeplant. De stamdiameter van deze bomen is echter, door de groei op voedselarme grond, slechts 40 centimeter. Verder zijn in dit bosdeel vooral verscheidene Zomereiken aanwezig. Overige boomsoorten in het bos zijn Ruwe berk en Zachte berk. In de lagere struiklaag staan enkele stuks van de soorten Krentenboompje, Lijsterbes, Amerikaanse vogelkers en op enkele plekken groeit de Braam, Vlier en Hazelaar.

Het bos heeft op meer dan tachtig procent van de oppervlakte geen kruidlaag. Dit komt vooral doordat de bosgrond droog, voedselarm en relatief donker is. Langs de zuidrand, waar veel licht het bos in komt, is redelijk wat Bochtige smele aanwezig. Sporadisch komt Brede stekelvaren en Vingerhoedskruid voor. Er is strooisel aanwezig op de bosgrond.

Hoewel er in het bos enkele dode bomen staan, is er wel een takkenril aangelegd langs de buitenrand van het bos. Verder is best veel dood hout aanwezig in het bos. Er zijn daarom mogelijkheden voor paddenstoelen en (korst)mossen aanwezig.

Het bos in het plangebied is te karakteriseren als 'droog bos'. Het bosgebied heeft een matige natuurwaarde, omdat het uniform is in aanleg en beheer. In vergelijking met bossen in de omgeving heeft het bos weinig structuur en opbouw (er is weinig kruidlaag, strooisel en struweel aanwezig), is het weinig gevarieerd in soort en leeftijd en zal daardoor ook een beperkte functie voor fauna hebben.

Potentie van het bosgebied

In de huidige situatie komt eikenberkenbos ontwikkeling spontaan tot stand. Er is in het bos eik en berk aanwezig, maar de aanplant van Grove den is momenteel dominant. Door enkele bomen te kappen, ontstaat meer ruimte voor spontane ontwikkeling, waardoor soorten als eik en berk meer kansen krijgen na aanplant om tot ontwikkeling te komen. Een goede menging van loof- en naaldbomen zal het bos ook aantrekkelijker maken voor zangvogels. De ontwikkeling van de potentiële ecologische waarde verloopt traag door de aanwezige voedselarme bodem.

Het effect van de voorgenomen kapmaatregelen van de bomen (EHS-strook ten behoeve van de aanleg van de uitrit) is dat het huidige bos meer randen krijgt. De aanwezigheid van randen biedt juist mogelijkheden voor de ontwikkeling van de kruidlaag en voor het realiseren van geleidelijke overgangen (ruigtes en mantelvegetatie) en dat is gunstig voor vogels.

Maatregelen ter verrijking van het bosgebied

Voor het verhogen van de natuurwaarden is het belangrijk om meer variatie aan te brengen in beplantingstypen en gelaagdheid. Er wordt zo veel mogelijk variatie aangebracht zonder afbreuk te doen aan het boskarakter. Extra variatie in de gelaagdheid wordt gecreëerd door op meer plekken een struiken- en kruidenlaag aan te brengen (kruid-zoom-mantel-bosopbouw). Voor de extra variatie in beplantingstypen en vegetatiestructuur wordt zo veel mogelijk gebruikt gemaakt van inheemse, bij voorkeur gebiedseigen beplanting.

Door de struiklaag groepsgewijs aan te brengen, krijgt het gebied een half-open karakter. Dit heeft tot effect dat vanuit de uitvaartfaciliteit ver het omliggende bosgebied in gekeken kan worden. De nieuwe aanplant bestaat uit een grote variatie aan beplantingstypen. Van elke soort worden veren en bosplantsoen aangeplant. De bomen worden in een wat zwaardere maat aangeplant. Voor de heesters is de voorkeur is om meerstammige planten aan te planten.

Naast deze inspanning wordt ook gewerkt aan de toegankelijkheid van het gebied voor extensieve recreatie. Door het aanbrengen van paden, verlichting en meubilair wordt het gebied interessant voor extensief recreatief medegebruik. Dit betreft een extra inspanning ten opzichte van de basisinrichting van het terrein.

De hierboven beschreven inrichting is vertaald in het ontwerp voor de inrichting van de buitenruimte. Op basis van dit ontwerp zijn de inrichtingskosten geraamd.

In onderstaande tabel (tabel 1) is een overzicht gegeven van de geraamde inrichtingskosten. Deze kosten zijn noodzakelijk voor het realiseren van een goede, op natuurlijke wijze ingerichte, inpassing van de betreffende ontwikkeling en de extensieve recreatieve mogelijkheden.

De totale investering in het gebied in het kader van de landschappelijke kwaliteitsverbetering bedraagt ruim € 82.041. Met een basisinspanning € 59.000 is dit een ruime investering. Gesteld kan worden dat middels het plan ruim wordt voldaan aan de verplichtingen uit de Verordening Ruimte.

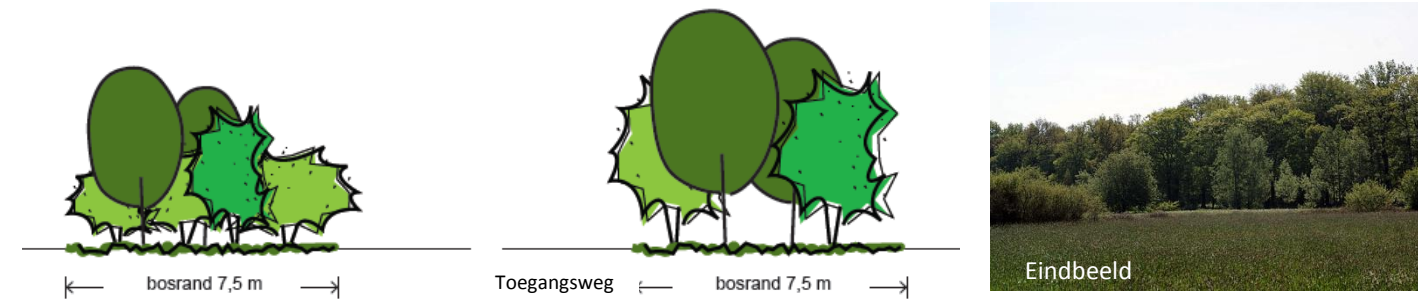
TABEL 1: investeringen in het landschap

Grontmij Nederland b.v. Eindhoven						
Opdrachtgever:				Pr.nr.:		
Project:				Versie :		
INDICATIEVE RAMING VAN KOSTEN						
nummer	Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid	Prijs per eenheid in euro	Totaal bedrag in euro	Categorie volgens LIR
1						
2						
1						
2	aanbrengen bomen maat 30-35	st	15	600,00	9.000,00	a
3	aanbrengen bomen maat 20-25	st	35	400,00	14.000,00	a
4	versterken van de bosrand middels het aanbrengen van een kruiden en heesterlaag	m2	810,00			a
		st	8.100,00	5,50	44.550,00	
5	bollen+knollen	m2	100,00			a
		st	3.000,00	0,43	1.290,00	
	aanbrengen meubilair (bankjes, prullenbakken etc)	st	1,00	2500,00	2.500,00	b
	Sub-totaal				71.340,00	
6	Uitvoeringskosten	%	4		2.853,60	
7	Algemene kosten	%	5		3.567,00	
8	Winst en risico	%	6		4.280,40	
	afrondding					
	Bedrag vergelijkbaar met de aanneemsom, excl. BTW	euro			82.041,00	
	Prijs per m2					
a=	kwaliteit van bodem/water/natuur/landschap/cultuurhistorie					
b=	extensiever recreatieve mogelijkheden					

Bosrand

Een bosrand wordt opgebouwd uit een boomlaag en een struiklaag met gebiedseigen soorten. De struiklaag heeft een half-open karakter om uitzicht vanuit het perceel in het omliggende bosgebied.

Sortiment bomenlaag zone 1 en 2

- Betula pendula, Betula pubescens
- Pinus sylvestris
- Fagus sylvatica
- Quercus patraea, Quercus robur
- Robinia pseudoacacia

Sortiment heesterlaag in zone 3,4,5

- Sorbus aucuparia
- Rhamnus frangula
- Prunus serotina
- Amelanchier lamarckii
- Lonicera periclymenum

Verrijking randen in zone 3,4 en 5 met oa:

- Dryopteris dilatata, Dryopteris carthusiana, Calluna vulgaris Vaccinium vitis-idaea en Rhododendron catawbiense

Beplanting langs toegangspad

Langs het toegangsweg is het wensbeeld om rhododendrons aan te planten. De 'gaten' in de beplantingsrand worden verder opgevuld met rhododendrons om het parkeren langs de weg tegen te gaan. De rhododendrons schermen ook het bestaande strooibos af.

Aanplant

De aanplant zal een variatie in beplantingstypes kennen. Van elke soort worden veren en als bosplantsoen aangeplant. De bomen worden in zone 1 en 2 in de maat 20-25 en meer in en naar de rand van het huidige bosgebied worden ca 40 stuks zwaardere maat (30-35) aangeplant. Op strategische plekken op het terrein komen bomen met meer sierwaarde of symboliek. Denk daarbij aan soorten als hemelboom, rode beuk en eik. De aanplantmaat van deze in totaal ca10 stuks bomen is royaler dan die van het 'gewone' bos: minimaal 30-35.

Voor de heesters is de voorkeur is om meerstammige planten aan te planten.

Eindbeeld

Een half-open bosrand met doorzichten naar het omliggende boslandschap.

Opgaande heesters als overgang maar het bestaande deel van de begraafplaats zal aansluiten bij het sortiment dat reeds is aangeplant. Dit bestaat uit :

- 50 % bosplantsoen als Quercus robur, Betula pendula , Frangula alnus, Sorbus aucuparia, Corylus avellana, Crataegus Monogyna, Amelanchier lamarckii
- 50% groenblijvende beplanting als: Rhododendrons, Ilex, Taxus en Laurier.

